

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1464

Vragen van het lid **Elias** (VVD) aan de ministers van Economische Zaken en van Financiën over *de blijvend late betaling van de overheid*. (Ingezonden 20 januari 2010)

- 1
Om welke redenen heeft het kabinet besloten, zoals aangegeven in de beantwoording van schriftelijke vragen¹, om de minister van Financiën de coördinerende verantwoordelijkheid over te laten nemen om het betalingsgedrag van de overheid te verbeteren?
- 2
Wanneer is dit kabinetsbesluit genomen? Welke maatregelen zijn sinds het spoeddebat op 8 oktober jl. over deze materie genomen om het betalingsgedrag van de Rijksoverheid te verbeteren?
- 3
Waarom blijft het geoorloofd om 10% van de facturen te laat te betalen?
- 4
Welke consequenties verbindt de thans coördinerende bewindspersoon eraan wanneer een departement zelfs deze 90% norm niet zal behalen?
- 5
Bent u, alles overziende en weer een aantal maanden later, van plan om het instrument van de 5% boete te gaan gebruiken zoals in het

spoeddebat van 8 oktober vorig jaar is voorgesteld?

¹ AH 1301.

Antwoord

Antwoord van minister **Bos** (Financiën), mede namens de minister van Economische Zaken (ontvangen 3 februari 2010)

- 1 en 2
De taakverdeling is niet aangepast en er is derhalve geen kabinetsbesluit geweest. Omdat de discussie vorig jaar op gang is gekomen vanuit het perspectief van betalingen door andere overheden is het onderwerp in eerste instantie door BZK opgepakt. Na het spoeddebat op 15 oktober is het dossier in de reguliere verdeling van verantwoordelijkheden van de bewindspersonen van Financiën, BZK en EZ ingepast. De minister van Financiën gaat over het betalingsverkeer van de rijksoverheid. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is stelselverantwoordelijk voor de andere overheden. Tot slot is de minister van Economische Zaken beleidsmatig betrokken vanwege het ondernemersbelang dat evident gemoeid is met tijdige betaling. Gelet op de samenhang van deze belangen in dit dossier hebben de ministeries van Financiën, BZK en EZ frequente afstemming over dit onderwerp.

Zoals is aangegeven in de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 16 september aan de Tweede Kamer (TK 31 490, nr. 30), die mede namens de minister van Financiën is verstuurd, zijn verschillende maatregelen genomen. De departementale directies Financieel Economische Zaken hebben de regierol over het betaalproces versterkt en monitoren indien nodig strikter op de naleving van de geldende betaalnormen en processen (betalen binnen 30 dagen). Ook hebben die departementen die een veel hoger percentage hebben gehaald dan het gemiddelde van 75% kennis (best practices) uitgewisseld met de departementen die veel lager scoorden. Verder gaan de auditdiensten in de reguliere controle dit jaar, naast de aandacht voor de snelheid van betalen, ook aandacht schenken aan de vraag of en in hoeverre maatregelen zijn geïmplementeerd om het betaalgedrag te verbeteren. Over de bevindingen van dit onderzoek wordt gerapporteerd in de afzonderlijke jaarverslagen van de ministeries, alsook in het Financieel Jaarverslag van het Rijk. Tot slot wordt over de periode van 1 januari t/m 30 april 2010 de rijksbrede audit naar het betaalgedrag bij de departementen herhaald en wordt u geïnformeerd of de getroffen maatregelen tot de

gewenste verbetering hebben geleid (sneller betalen).

3

Het streven van de departementen is om 100% van de facturen op tijd te betalen. Er kunnen echter altijd redenen zijn waarom een betaling later plaatsvindt, bijvoorbeeld wanneer de rekening onduidelijk is of wanneer er overleg moet plaatsvinden met de leverancier. Vandaar dat het doel is om minimaal 90% van de rekeningen op tijd te betalen. Deze 90% is genoemd als referentie/norm om de uitkomst van de rijksbrede audit over het voorjaar van 2010 te kunnen beoordelen. De motie-Gesthuizen (TK 31 490, nr. 35) verzoekt om een voorstel voor een centrale regeling, met als doel om de gehele rijksoverheid op tijd te laten betalen. Het rijk hanteert bij inkopen twee centrale regelingen de Algemene Rijksinkoopvoorwaarden (ARIV) en de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten (ARVODI). Deze algemene voorwaarden bieden een rijksbreed eenvormig kader voor koop- en leveringsovereenkomsten voor producten die het rijk van derden betreft, respectievelijk voor dienstverleningsovereenkomsten tussen het rijk en derden. In deze voorwaarden is ondermeer bepaald dat het rijk binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur dient te betalen.

4

De consequenties zijn niet anders dan genoemd in het spoeddebat van 15 oktober 2009. Elke minister is zelf verantwoordelijk voor het begrotings- en financieel beheer van het eigen ministerie, en dus voor het betaalgedrag van het ministerie. Als coördinerend bewindspersoon en toezichhouder op de financiële functie kan ik dit onderwerp aan de orde stellen in het Kabinet en de collega's erop aanspreken wanneer de norm niet wordt gehaald. Wanneer een ministerie de termijn niet gaat halen zal dit leiden tot opmerkingen van de auditdienst.

5

In het spoeddebat van 15 oktober 2009 is aangegeven dat een boete heel goed kan werken en dat hiervoor een Europese richtlijn in de maak is. Nederland heeft aangegeven een boete van 2% reëel te vinden bij een overschrijding van de betaaltermijn

met 30 dagen. Het kabinet is nog steeds van mening dat de een boete van 5% in vergelijking met wat op de markt gebruikelijk is niet redelijk is. De discussie in Europees kader over de ontwerprichtlijn is nog volop aan de gang en de lidstaten verschillen op sommige belangrijke punten nog van mening. Wel is er een groot gevoel van urgentie bij het voorzitterschap en de lidstaten om deze materie te regelen en heeft ook het Europees Economisch en Sociaal Comité zijn steun uitgesproken voor het Richtlijnvoorstel, wat een goed uitgangspunt schept voor een positief resultaat.